

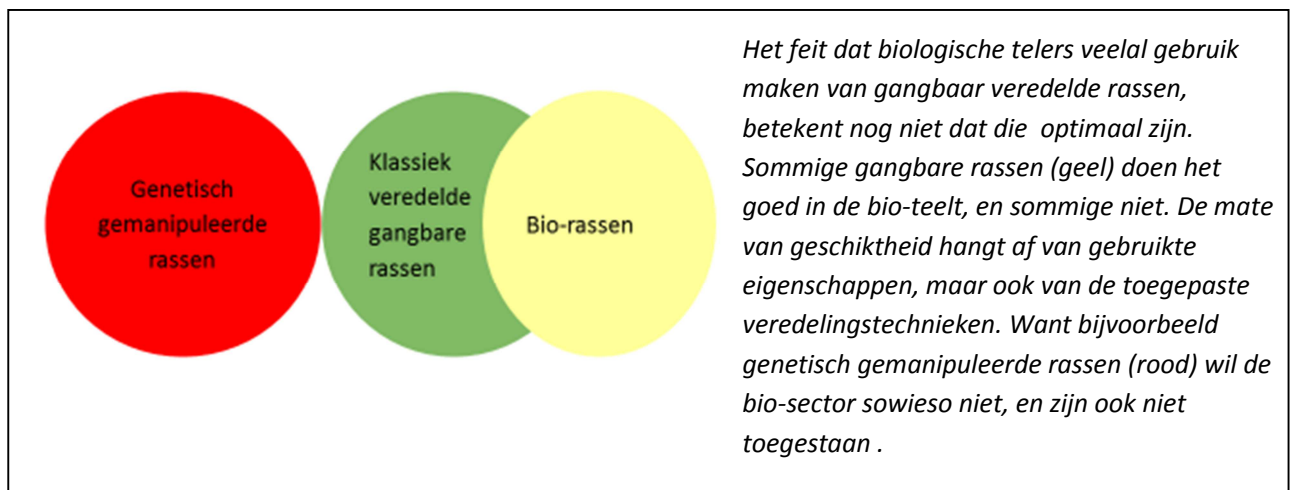
2. Is veredeling voor de biologische landbouw nodig?

Ja, biologische landbouw ontwikkelt zich voortdurend en heeft nieuwe, passende rassen nodig. De biologische landbouw heeft echter eigen wetgeving en regels over passende veredeling voor de biologische landbouw. Zo past de techniek van kruisen en selecteren wel, maar de techniek van genetische manipulatie niet (zie ook vraag 8). Niet alleen de technische aspecten, maar ook bijkomende sociale, juridische en economische aspecten die met moderne veredeling gepaard gaan, roepen vragen op en die niet passen bij de waarden van de biologische landbouw, zoals het patenteren (zie ook Hoofdstuk 6).

Achtergrond

Veredelen voor de biologische landbouw gebeurt nog maar op beperkte schaal. Dus gebruiken bio-boeren veelal rassen die veredeld en geselecteerd zijn voor de gangbare landbouw. Soms passen zulke rassen ook goed in de bio-teelt, maar soms juist niet. Omdat die rassen niet zonder chemische onkruid- en ziektebestrijdingsmiddelen geteeld kunnen worden zijn ze ongeschikt voor de biologische teler, zie Fig 1.

Figuur 1. Schematische weergave van de mate van overlap van genetisch gemanipuleerde-, gangbare- en bio-rassen.

Figuur 2. Het selectieproces van een kruising bij aardappel. De geselecteerde planten worden gemarkeerd met een stokje (Foto: Louis Bolk Instituut, Bioimpuls-project, www.louisbolk.nl/bioimpuls)

Diversiteit van rassen in het gedrang

Jan Velema, oprichter van Vitalis Biologische Zaden: 'Waar eens aan het begin van de 20ste eeuw in Europa wel 100 sla-veredelaars bezig waren, zijn dat er misschien nu nog slechts vijf veredelingsbedrijven over'. Dit betekent dus een versmalling van 100 paar naar 5 paar kwekersogen. Bij overnames en fusies van veredelingsbedrijven worden de veredelingsprogramma's samengevoegd, en er worden ook bepaalde gewassen afgestoten. Daardoor versmalt het veredelingsprogramma komt de veredeling van kleine gewassen in het gedrang, maar betekent ook dat gangbare zaadbedrijven niet altijd willen investeren in rassen speciaal voor en relatief kleine markt als biologische landbouw.

Biologische landbouw zet zich in voor een divers assortiment aan robuuste rassen

Biodiversiteit is een voorwaarde voor voedselzekerheid op de lange termijn. En biodiversiteit is juist voor de biologische landbouw van cruciaal belang. Want de bio-landbouw kan niet afhankelijk zijn van gangbare rassen die chemische input nodig hebben. Er is dus een grote diversiteit aan robuuste rassen nodig die passen bij diverse, lokale teeltomstandigheden. Daarom wil de biologische sector actief betrokken zijn bij veredelen van robuuste rassen die past in een biologische teelt en bij de vraag van biologische consumenten.